

země uprostřed Evropy v minulosti a dnes”. Obavio sam istraživanja neophodna za izradu doktorskog rada „Odnosi Jugoslavije i Čehoslovačke 1945–1955” u tri institucije u Pragu – Arhivu Ministarstva inostranih poslova, Državnom arhivu i Slovenskoj biblioteci. U Arhivu Ministarstva inostranih poslova pregledao sam fondove: Teritoriální odbory – tajné i Teritoriální odbory – obyčejné. U Državnom arhivu pregledao sam fondove: UV KSČ – Mezinárodní oddělení, Ministerstvo informací, Ministerstvo školství. Boravak u Slovenskoj biblioteci iskoristio sam za pregledanje i fotografisanje literature iz čehoslovačke historiografije bitne za temu mog doktorata. Boravak u Pragu iskoristio sam i za razmenu stručne literature sa kolegama sa Filozofskog fakulteta (razmena časopisa *Tokovi istorije i Slovanský přehled*). Na kraju ističem da sam upoznao nekoliko mladih kolega koji rade magistarske i doktorske radove na Filozofskom fakultetu Karlovog univerziteta (Kristina Fialova, Ondrej Žila). Posebno ističem veliku i nesebičnu pomoć i predusretljivost svih zaposlenih u pomenutim naučnim i kulturnim institucijama Praga i Češke, naročito profesora dr Jana Pelikana i mr Ondreja Vojtjehovskog sa Filozofskog fakulteta.

Aleksandar Životić
Institut za noviju istoriju Srbije

**Konferencija „Gerila na Balkanu: Borci za slobodu,
buntovnici i banditi – istraživanje gerile i paramilitarnih
formacija na Balkanu u periodu 15–20. veka”,
Vranje, 14–16. septembar 2006.**

U Vranju je od 14. do 16. septembra, u organizaciji Instituta za savremenu istoriju, Fakulteta bezbednosti Univerziteta u Beogradu i tokijskog univerziteta Meyo održan međunarodni naučni skup „Gerila na Balkanu: Borci za slobodu, buntovnici i banditi – istraživanje gerile i paramilitarnih formacija na Balkanu u periodu 15–20. veka”. Skup nije imao samo karakter stručne historiografske rasprave, već je problem gerile posmatran iz više uglova i sa više aspekata. Pored većeg broja domaćih istoričara i stručnjaka za pitanja bezbednosti na konferenciji su učestvovali i kolege iz Austrije, Japana, Bugarske i Francuske. Izloženi referati se mogu grubo podeliti u dve grupe. Jednu celinu čine referati koji su za temu imali teorijska razmatranja fenomena gerile i paramilitarnog vojnog organizovanja, određivanje njihovih karakteristika, mesta i uloge u društvu i različitim konfliktima. Drugu grupu prezentovanih radova predstavljaju rezultati istraživanja gerilskog ratovanja i delovanja paramilitarnih grupa na pojedinim primerima iz istorije Balkana XIX i XX veka. Tematski veoma široko koncipirana i zamišljena, konferencija je pokušala da pruži valjane odgovore na čitav niz pitanja vezanih za gerilu kao istorijski, socijalni, vojni, psihološki, pa i socio-kulturni fenomen. Problem gerilskog ratovanja i pojave neregularnih trupa u različitim sukobima na prostoru Balkana nije posmatran samo kroz primere iz dalje već i kroz primere iz najsavremenije prošlosti Balkana.

Pored radnog dela skupa organizovane su i posete arheološkom lokalitetu Caričin grad, manastiru Prohor Pčinjski, lokalnom muzeju u Leskovcu i mesnom arhivu u Vranju. Iz Instituta za noviju istoriju Srbije na ovoj konferenciji je učestvovao Aleksandar Životić sa referatom *Srpski gerilski odredi na prostoru stare Srbije 1911–1912*.